

Тема 25. Основи діяльності підприємства в умовах загрози протиправного поглинання або рейдерського захоплення.

1. Ознаки загрози з боку рейдерів
2. «Індикатори», що вказують на ймовірність рейдерського нападу.
3. Технологія захоплення підприємства.
4. Форми і методи рейдерства

Ознаки загрози з боку рейдерів

- збір певними особами інформації про підприємство;
- пропозиції, що надходять акціонерам про продаж пакета акцій з боку підставних інвестиційних компаній;
- раптова активність міноритарних акціонерів (одного чи декількох);
- пред'явлення різного роду позовів до суду від імені акціонерів;
- виникнення непрогнозованих проблем з контрагентами і партнерами, які несподівано відмовляються працювати без передоплати і висувають різноманітні, частіше за все необґрунтовані претензії;
- неочікуване виникнення проблем з одним із обслуговуючих банків;
- використання рейдерами адміністративного ресурсу (дозачергові раптові перевірки з боку контрольно-наглядових і правоохоронних органів).

«Індикатори», що вказують на ймовірність рейдерського нападу

- 1. Психологічна атака щодо керівництва фірми або її акціонерів.
- 2. Дрібні акціонери несподівано виявляють знання корпоративного законодавства і жваву зацікавленість фінансово-господарською діяльністю фірми.
- 3. Без жодних причин правоохоронні та контролюючі органи починають цікавитися фінансово-господарською діяльністю фірми, причому з елементами дублювання контрольних заходів.
- 4. Стосовно керівництва фірми, її великих акціонерів та членів їх сімей порушують кримінальні справи за неперевереними фактами з обов'язковим висвітленням подій у засобах масової інформації.
- 5. Створення у засобах масової інформації «підвищеної уваги» до фірми шляхом висвітлення різноманітних «зловживань, порушень» з боку її керівництва.
- 6. Невідома інвестиційна компанія виступає з ініціативою придбання акцій фірми, інколи навіть за завищеною ціною.
- 7. На фондовому ринку збільшується кількість угод з малими пакетами акцій фірми.
- 8. З'являється суб'єкт, який зацікавився придбанням боргів фірми.

Основні методи захоплення підприємства:

- 1) встановлення контролю над акціонерним капіталом;
- 2) використання кредиторської заборгованості підприємства;
- 3) оспорювання законності приватизації;
- 4) використання незареєстрованих нематеріальних активів.

Захоплення підприємства через акціонерний капітал

Мета - консолідація якнайбільшого пакета акцій як мінімум контрольного пакета задля проведення зміни керівних органів підприємства та отримання контролю та права розпорядження власністю підприємства.

Реалізація методу можлива з використанням таких тактичних прийомів:

- створення конфлікту між акціонерами;
- витіснення міноритарних акціонерів;
- блокування пакета акцій;
- маніпуляції з реєстром акціонерів;
- зміна номінальних акціонерів та органів управління

Схема захоплення підприємства скуповуванням акцій і створення конфліктної ситуації

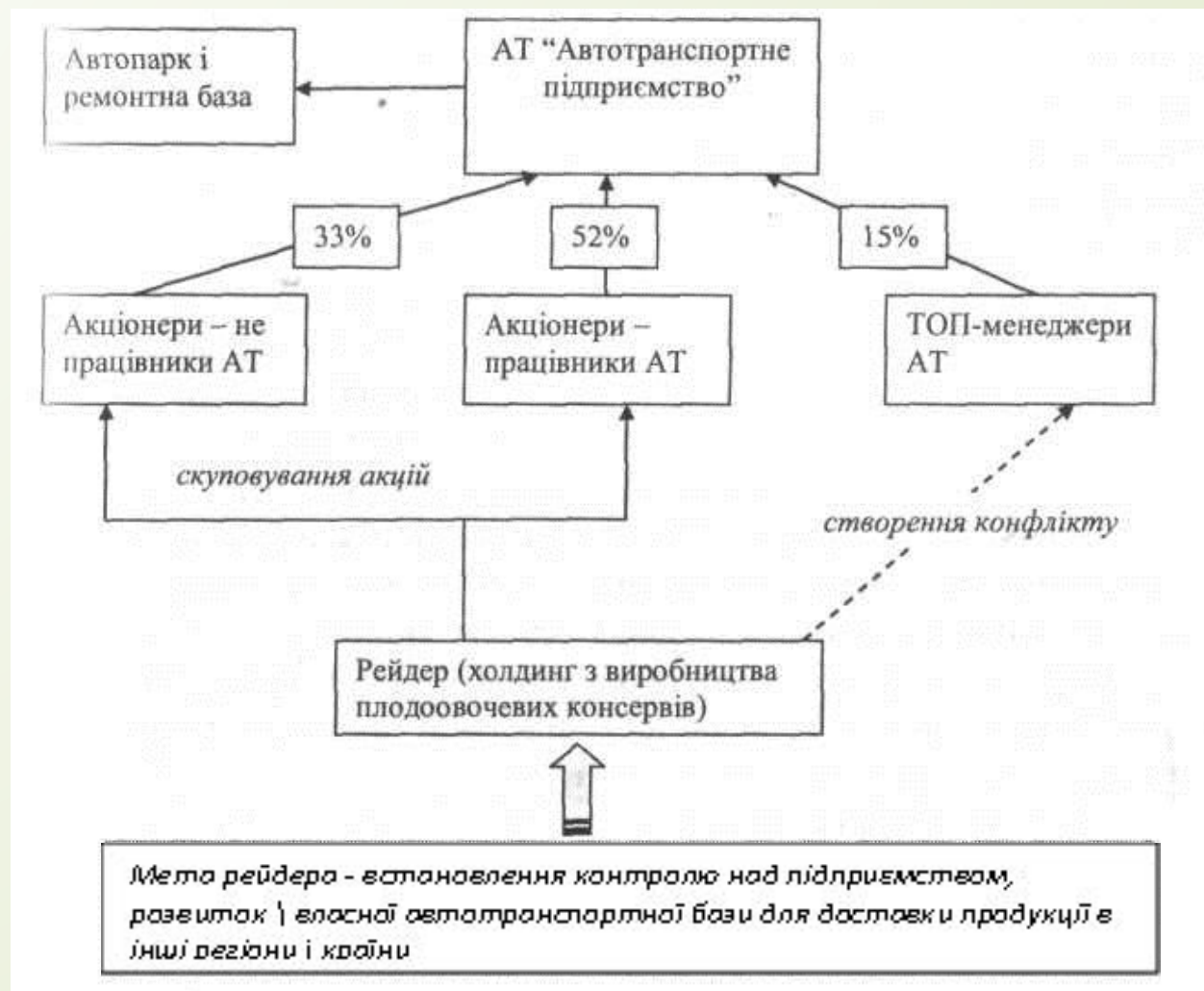
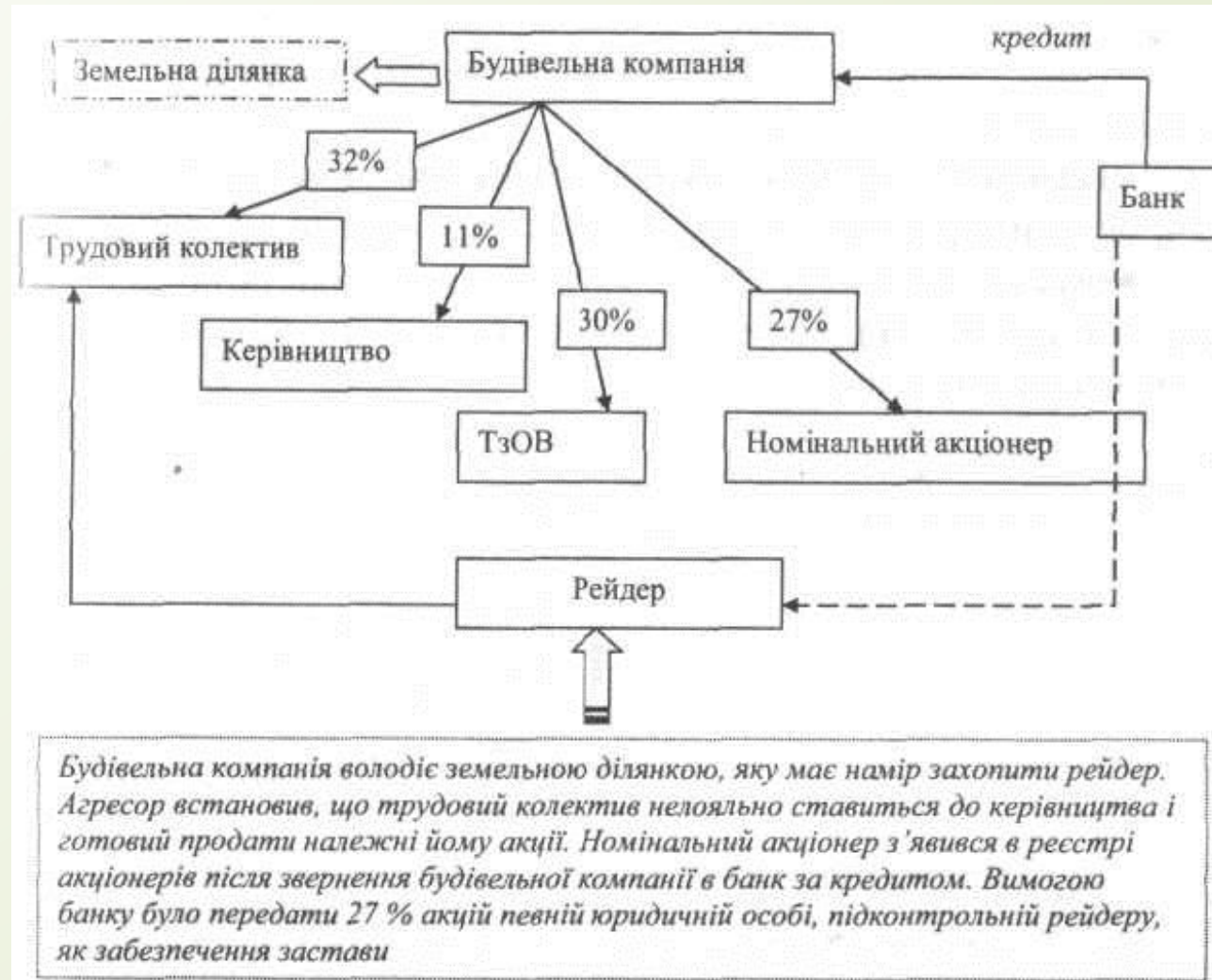

Схема захоплення підприємства через номінального акціонера

Захоплення підприємства через використання кредиторської заборгованості

Реалізація методу можлива з використанням таких тактичних прийомів:

- скуповування існуючої кредиторської заборгованості підприємства;
- створення податкової заборгованості;
- штучне створення кредиторської заборгованості;
- нав'язування підприємству відносин із фінансовими інститутами, в яких його майно є заставою.

Схема захоплення підприємства через кредиторську заборгованість

Захоплення підприємства через оспорювання підсумків приватизації

Основними прийомами реалізації цього методу захоплення є:

- визнання недійсними результатів тендера з продажу державного пакета акцій;
- недостатньо висока ціна продажу підприємства;
- невиконання покупцем його інвестиційних зобов'язань;
- порушення підприємством чинного податкового законодавства

Захоплення підприємства через нематеріальні активи

Метод полягає у реєстрації авторських прав на нематеріальні активи підприємства

Способи дій рейдера:

- створює штучну кредиторську заборгованість або повністю блокує діяльність підприємства, зареєструвавши на себе незареєстровані підприємством нематеріальні активи, що дає змогу вимагати припинення їх незаконного використання, компенсації шкоди, пов'язаної з їх використанням або купівлі авторських прав на нематеріальні активи;
- після реєстрації рейдером нематеріальних активів вимагається оплата роялті, але в таких розмірах, щоб його сума становила майже весь прибуток підприємства.

Схема захоплення підприємства через нематеріальні активи

Організаційні етапи рейдерства

-
1. Розвідка бізнесу можливого об'єкта захоплення;
 2. Оцінка можливостей власника підприємства щодо організації захисту бізнесу від захоплення;
 3. Обрання схеми та розроблення плану заходів щодо захоплення підприємства;
 4. Організація і супровід захоплення;
 5. Заходи щодо забезпечення легалізації захоплення.

Основні форми і методи діяльності рейдерів:

- ❑ дестабілізація роботи підприємства;
- ❑ судові позови щодо непроведення зборів та призначення судового виконувача обов'язків щодо управління;
- ❑ відкриття кримінальної справи, переоформлення акцій на свою користь з порушенням чинного законодавства ;
- ❑ зрив проведення чергових зборів акціонерів;
- ❑ скуповування акцій у міноритарних акціонерів;
- ❑ проведення додаткової емісії на великі суми з порушенням прав основних акціонерів;
- ❑ забезпечення підтримки незаконних рішень судів і державних органів через корумпованих чиновників;
- ❑ заміна усього керівництва підприємства, його перепродаж з метою ліквідації.